

Nâng cao ý thức chấp hành kỷ luật quân đội cho sinh viên khi tham gia học tập tại Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh, Đại học Thái Nguyên

Phạm Ngọc Trường*

* Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh, Đại học Thái Nguyên

Received: 6/12/2023; Accepted: 16/12/2023; Published: 5/01/2024

Abstract: It is necessary to educate students about discipline at the Center first to improve the quality of the course, then to form awareness and disciplined living and working behavior in the future.

Educating students about military discipline is a measure to ensure the success of courses, the quality of training of the universities they attend, but more deeply, to form a Important qualities of professional workers in the industrial society we are aiming for:

Keywords: Improve students' awareness and compliance

1. Đặt vấn đề

Trước yêu cầu nâng cao chất lượng giáo dục đào tạo, xây dựng Trung tâm vững mạnh toàn diện “tiêu biểu, mẫu mực”, việc nâng cao ý thức chấp hành kỷ luật Quân đội cho sinh viên ở Trung tâm luôn là yêu cầu cấp bách, đòi hỏi mỗi sinh viên không ngừng nêu cao ý thức thượng tôn pháp luật, chấp hành nghiêm kỷ luật Quân đội, tạo sự tập trung thống nhất về ý chí và hành động, khắc phục mọi khó khăn hoàn thành thắng lợi mọi nhiệm vụ được giao, Hàng năm, sinh viên của các trường là thành viên đại học Thái Nguyên được đưa vào Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh Đại học Thái Nguyên để học tập, rèn luyện trong khoảng thời gian từ 4 tuần, các em được ăn, ở, học tập, rèn luyện, được sinh hoạt trong một môi trường có nội quy sinh hoạt chặt chẽ như trong các nhà trường quân đội, tuy nhiên, còn nhiều sinh viên do chưa có thói quen và kỹ năng sống nề nếp, trật tự nên gặp những khó khăn trong sinh hoạt, thậm chí còn vi phạm nội quy, kỷ luật của trung tâm. Do đó, cần phải giáo dục tính kỷ luật cho sinh viên tại Trung tâm trước hết để nâng cao chất lượng của khóa học, sau đó là để hình thành ý thức và hành vi sống, lao động có kỷ luật sau này.

Giáo dục tính kỷ luật Quân đội cho sinh viên là một biện pháp đảm bảo cho sự thành công của các khóa học, cho chất lượng đào tạo của các trường đại học mà các em theo học, nhưng sâu xa hơn là để hình thành một phẩm chất quan trọng của người lao động chuyên nghiệp trong xã hội công nghiệp mà chúng ta đang hướng tới.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1 Nâng cao ý thức chấp hành kỷ luật quân đội cho

sinh viên các trường khi tham gia học tập tại Trung tâm.

Ngay từ khi sinh viên được gọi vào học tập tại Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh Đại học Thái Nguyên nhà giáo dục cần tổ chức giáo dục cho sinh viên thấy được vai trò, ý nghĩa của kỷ luật quân sự, thông qua nội dung bài giảng lĩnh vực khoa học Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối nghệ thuật quân sự, quân sự chung, kỹ - chiến thuật chiến đấu... bởi vì kiến thức của lĩnh vực này là nền tảng tạo nên niềm tin, lý tưởng và định hướng cho hoạt động thực tiễn trong cuộc sống của sinh viên nhằm giúp sinh viên hiểu biết một cách có hệ thống về pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội. Kết hợp chặt chẽ giữa giáo dục với động viên, khuyến khích sinh viên tự tìm hiểu, tự nghiên cứu các nội dung về pháp luật Nhà nước, quy chế, quy định của quân đội, nhà trường để sinh viên có nhận thức sâu sắc, mang tính hệ thống về các tri thức pháp lý, nhất là những nội dung mới được bổ sung, sửa đổi.

Sau khi sinh viên đã được tiếp thu các tri thức về kỷ luật Quân đội, nhà giáo dục cần hướng dẫn và tổ chức cho sinh viên tham gia các buổi tọa đàm, trao đổi ở phạm vi lớp, nhóm, tiểu đội, trung đội về các nội dung của kỷ luật. Tổ chức các buổi sinh hoạt, học tập mang tính chuyên đề như văn bản pháp quy hay những bộ luật mới ban hành, hướng dẫn sinh viên vận dụng những tri thức pháp lý được nghiên cứu vào xem xét, giải quyết các vấn đề của thực tiễn cuộc sống đặt ra, phù hợp với pháp luật của Nhà nước, điều lệnh của Quân đội.

Thông qua các hình thức kiểm tra, hoặc theo dõi hoạt động rèn luyện, chấp hành các chế độ nề nếp

hàng ngày của sinh viên để có sự đánh giá chính xác khả năng nhận thức của sinh viên về pháp luật Nhà nước, điều lệnh, điều lệ quân đội, quy chế, quy định của Trung tâm. Qua đó kịp thời động viên, khích lệ những tích cực trong học tập, rèn luyện, nhắc nhở, phê bình những lơ là, ngại học, ngại rèn luyện, lười nói và việc làm không thống nhất của sinh viên.

Trong điều kiện đó, đòi hỏi phải tiến hành giải quyết đồng bộ nhiều nội dung biện pháp, một trong những nội dung có ý nghĩa quan trọng là tập trung nâng cao ý thức chấp hành kỷ luật cho sinh viên. Đối với sinh viên Ý thức chấp hành pháp luật, kỷ luật là cơ sở quyết định trực tiếp đến kết quả huấn luyện, rèn luyện sau khi sinh viên kết thúc khóa học.

Trong những năm qua lãnh đạo, chỉ huy các cấp của Trung tâm luôn chú trọng giáo dục nâng cao ý thức chấp hành điều lệnh, điều lệ, kỷ luật quân đội và các chế độ quy định cho đối tượng sinh viên. Tình hình chấp hành kỷ luật của sinh viên có nhiều chuyển biến tiến bộ. Các chế độ, nền nếp, quy định bảo đảm an toàn trong huấn luyện, học tập, sinh hoạt được duy trì chặt chẽ, nghiêm túc. Tuy nhiên, nhận thức pháp luật, kỷ luật của một số sinh viên còn có mặt hạn chế, chưa có ý thức tự phòng ngừa, bản lĩnh, lập trường, ý chí rèn luyện và kỹ năng sống hạn chế, bẽ tắc trong xử lý những vấn đề nảy sinh, mức độ hoàn thành nhiệm vụ thấp, còn xảy ra các vụ việc vi phạm kỷ luật phải xử lý; công tác quản lý tư tưởng và các mối quan hệ của sinh viên chưa chặt chẽ. Chính vì vậy, để nâng cao ý thức chấp hành kỷ luật cho sinh viên cần thực hiện tốt một số nội dung biện pháp sau:

2.2. Biện pháp nâng cao ý thức chấp hành kỷ luật cho sinh viên cần thực hiện

2.2.1. Làm tốt công tác giáo dục nâng cao nhận thức, ý thức kỷ luật cho sinh viên

Đây là biện pháp rất quan trọng, cần phải được tiến hành thường xuyên, liên tục với nhiều hình thức phong phú. Thực tiễn cho thấy, từ nhận thức đúng mỗi sinh viên luôn nêu cao trách nhiệm, hình thành, phát triển ý thức, lối sống kỷ luật tự giác, nghiêm minh. Giáo dục, rèn luyện cho sinh viên nêu cao ý thức trách nhiệm, không quản ngại khó khăn, gian khổ, xử lý phù hợp mọi tình huống xảy ra trong thực tiễn học tập và cuộc sống, không ngừng phát huy bản chất, truyền thống tốt đẹp của con người Việt Nam. Như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã từng căn dặn: “Tư tưởng đúng thì hành động mới khỏi sai lạc và mới làm trọn nhiệm vụ cách mạng được”.

Trước hết, cần tiếp tục quán triệt triển khai thực hiện nghiêm các nội quy quy định về công tác giáo dục, đào tạo, quản lý, rèn luyện kỷ luật và bảo đảm

an toàn. Lãnh đạo, chỉ đạo tốt các đợt học tập, rèn luyện cho sinh viên.

Nội dung giáo dục phải toàn diện, cập nhật những nội dung mới điều chỉnh, bổ sung của Điều lệnh quản lý bộ đội, các chỉ thị, văn bản về xây dựng chính quy, chấp hành kỷ luật, pháp luật. Trong đó tập trung giáo dục cho mỗi sinh viên hiểu rõ ý nghĩa, tầm quan trọng và sự cần thiết phải chấp hành nghiêm điều lệnh, kỷ luật, pháp luật của Nhà nước, từ đó xác định quyết tâm, trách nhiệm và ý thức tự giác trong quá trình học tập, rèn luyện tại Trung tâm. Đặc biệt, cần coi trọng việc giáo dục ý thức chấp hành mệnh lệnh, chỉ thị của người chỉ huy và các quy tắc hoạt động, văn hóa ứng xử trong Trung tâm. Thường xuyên thông báo tình hình vi phạm kỷ luật cho sinh viên kết hợp với phân tích nguyên nhân, kịp thời giải quyết vướng mắc về tư tưởng. Cần phối hợp với gia đình, bạn bè nắm bắt các mối quan hệ xã hội, những khó khăn, vướng mắc trong cuộc sống, học tập để có biện pháp xử lý phù hợp, tìm biện pháp ngăn chặn, phòng ngừa.

2.2.2. Phát huy tính tích cực, ý thức tự giác của mỗi sinh viên trong chấp hành kỷ luật, điều lệnh, điều lệ, mệnh lệnh của người chỉ huy.

Tính tích cực, ý thức tự giác của mỗi sinh viên là một trong những điều kiện quan trọng quyết định nâng cao ý thức chấp hành kỷ luật quân đội. Trong bất kỳ điều kiện, hoàn cảnh nào ý thức của con người đều quyết định kết quả hoàn thành nhiệm vụ. Ý thức trách nhiệm và sự tự giác của mỗi sinh viên là cơ sở hình thành những hành vi, những xử sự tích cực đấu tranh, ngăn chặn những biểu hiện tiêu cực, vi phạm pháp luật, vi phạm kỷ luật. Nếu mỗi sinh viên không tích cực, tự giác tu dưỡng rèn luyện, chấp hành nghiêm kỷ luật thì mọi quy định, biện pháp đưa ra đều không hiệu quả, chất lượng giáo dục và rèn luyện kỷ luật của Trung tâm thấp.

Phát huy tính tích cực, tự giác của sinh viên trong rèn luyện và chấp hành kỷ luật được thể hiện trong nhận thức, động cơ, ý chí, hành vi, thái độ tích cực của cá nhân. Do đó, sinh viên tự giác, tu dưỡng rèn luyện, nêu cao ý thức trách nhiệm chấp hành pháp luật, kỷ luật, và các quy định của Nhà trường, của Trung tâm, xây dựng niềm tin, bản lĩnh chính trị vững vàng, ý chí quyết tâm khắc phục khó khăn. Kiên quyết đấu tranh với mọi biểu hiện tiêu cực, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, không thể và không dám vi phạm kỷ luật. Mỗi sinh viên hình thành những những thói quen, hành vi chuẩn mực phù hợp với đạo đức cách mạng và yêu cầu hoạt động quân sự, khắc phục được những tiêu cực trong tính cách, kiểm chế, bình tĩnh xử lý đúng đắn các tình huống, các mối quan hệ. Mặt

khác, từng cá nhân phát huy vai trò tích cực tuyên truyền, phổ biến, động viên, nhắc nhở bạn bè, người thân cùng chấp hành nghiêm pháp luật, không để xảy ra các hiện tượng vi phạm kỷ luật; nêu cao tinh thần cảnh giác trước mọi âm mưu thủ đoạn của các thế lực thù địch, giữ vững kỷ luật, nền nếp chính quy, xây dựng tập thể trung đội đoàn kết, tôn trọng, tin cậy lẫn nhau, thương yêu, gắn bó, cảm thông chia sẻ, cùng nhau vượt qua khó khăn, thử thách, hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao nhất là nhiệm vụ học tập.

2.2.3. Đa dạng hóa hình thức giáo dục ý thức chấp hành kỷ luật

Đổi mới, đa dạng hóa hình thức thực hiện là biện pháp quan trọng nhằm nâng cao ý thức chấp hành kỷ luật cho sinh viên. Có thể thông qua học tập các bài về pháp luật, giảng dạy; sinh hoạt chính trị và văn hóa tinh thần ở ký túc cũng như ở giảng đường; lồng ghép nội dung giáo dục pháp luật với các hoạt động văn hóa, văn nghệ; hội thi, hội thao; các phong trào thi đua quyết thắng, các cuộc thi tìm hiểu pháp luật; các buổi tọa đàm về chấp hành pháp luật Nhà nước, kỷ luật Quân đội; phát huy hiệu quả hoạt động của Tổ tư vấn tâm lý, pháp luật. Những yêu cầu chấp hành pháp luật Nhà nước, kỷ luật Quân đội cũng được các đơn vị gắn kết vào nội dung của phong trào thi đua quyết thắng; trong đó, các tiêu chuẩn bảo đảm an toàn trong huấn luyện, dã ngoại hoặc tham gia giao thông... được xác định là những chỉ tiêu thi đua quan trọng khi bình xét điểm rèn luyện của tập thể và cá nhân.

2.2.4. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, phát hiện và xử lý nghiêm minh, kịp thời mọi hành vi vi phạm kỷ luật.

Đây là một trong những biện pháp có ý nghĩa quan trọng nhằm bảo đảm cho việc thực hiện thống nhất, nghiêm minh đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước, kỷ luật của quân đội về công tác quốc phòng và an ninh. Kiểm tra, giám sát là việc làm thường xuyên trong lãnh đạo, chỉ huy đơn vị, nhằm làm cho các quy định pháp luật, điều lệnh, điều lệ, các chỉ thị, mệnh lệnh cấp trên được thực hiện nghiêm minh, triệt để, khắc phục được bệnh thành tích. Qua công tác kiểm tra, giám sát, để phát hiện những việc đã làm được, chưa làm được, còn sai sót, từ đó có biện pháp chỉ đạo, rút kinh nghiệm kịp thời, xây dựng cho mỗi sinh viên ý thức trách nhiệm trong thực hiện nhiệm vụ của mình cũng như tích cực tham gia vào việc kiểm tra, giám sát hoạt động của trung đội. Như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ rõ: “Muốn chống bệnh quan liêu, bệnh bần giấy; muốn biết các nghị quyết có được thi hành không, thi hành có đúng không; muốn biết ai ra sức làm, ai làm qua chuyện,

chỉ có một cách, là khéo kiểm soát. Kiểm soát khéo, bao nhiêu khuyết điểm lòi ra hết, hơn nữa kiểm tra khéo về sau khuyết điểm nhất định bớt đi”.

3. Kết luận

Giáo dục TKLQĐ cho sinh viên là một nhiệm vụ quan trọng của các Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh toàn quốc nói chung cũng như trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh ĐH Thái Nguyên nói riêng. Công việc này được tiến hành thông qua quá trình dạy học, thông qua các hoạt động trải nghiệm, sinh hoạt tập thể và giao lưu xã hội.

Mục đích của giáo dục TKLQĐ là giúp cho sinh viên hình thành ý thức tổ chức, ý thức tập thể, thói quen tự giác, nghiêm túc chấp hành nội quy, quy chế đào tạo của nhà trường, điều lệ của các tổ chức xã hội, pháp luật của nhà nước.

Giáo dục TKLQĐ cho sinh viên có hiệu quả khi môi trường giáo dục lành mạnh có nề nếp, nội quy, quy chế được duy trì, mọi thành viên đều có ý thức, tự giác, chủ động, tích cực tham gia vào các hoạt động chung, các nhà giáo dục gương mẫu, việc khen thưởng, đánh giá khách quan.

Phương pháp giáo dục TKLQĐ đa dạng, linh hoạt, phù hợp với tâm lý lứa tuổi sinh viên, với đặc trưng của các tổ chức, Trung tâm, với nội dung các hoạt động hấp dẫn và đồng thời có sự phối hợp của tất cả các LLGD trong và ngoài Trung tâm.

Phương pháp giáo dục TKLQĐ cho sinh viên càng đa dạng bao gồm các phương pháp thuyết phục, tổ chức rèn luyện, trải nghiệm, thi đua, nêu gương, động viên, khen thưởng đúng mức và khách quan. Phương pháp giáo dục TKLQĐ hướng vào việc phát huy tính tự giác, tự rèn luyện, tu dưỡng của sinh viên.

Kết quả của giáo dục TKLQĐ cho sinh viên là sự chuyển hóa từ các yêu cầu của Trung tâm, của tổ chức xã hội, của pháp luật Nhà nước thành ý thức, thái độ và hành vi KL tự giác của mỗi cá nhân.

Tài liệu tham khảo

1. Phạm Minh Hùng (2005), *Các biện pháp giáo dục tính kỷ luật trong hoạt động học tập trên lớp cho học sinh đầu bậc tiểu học*, Luận án tiến sĩ, Đại học Sư phạm Hà Nội 1.
2. Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh - năm 2013.
3. Hoàng Văn Tòng (2013), *Quản lý giáo dục quốc phòng - an ninh cho sinh viên các trường đại học Việt Nam trong bối cảnh mới*, Luận án tiến sĩ quản lý giáo dục, Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam.
4. Vũ Quang Hải (2009), *Nghiên cứu qui trình tổ chức giáo dục kỉ luật cho học viên trong nhà trường quân đội*. Luận án tiến sĩ giáo dục học.